

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเมือง และผังเมืองต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาเมือง มีรายละเอียด ดังนี้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเมือง

การตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเมืองประกอบด้วย เมืองและกระบวนการกลายเป็นเมือง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เมืองและกระบวนการกลายเป็นเมือง

เมือง หมายถึง การตั้งถิ่นฐานถาวรขนาดใหญ่ที่ประกอบด้วยสิ่งปลูกสร้างถาวร อันได้แก่ อาคารบ้านเรือน มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า และถนน เป็นต้น เมืองจะเป็นที่อยู่อาศัยของพลเมืองจำนวนมาก มีความหนาแน่นของประชากรอยู่ในระดับสูง ประชากรของแต่ละเมืองจะประกอบด้วยประชากรต่างเพศ ต่างวัย ต่างสถานภาพ อาชีพพื้นฐานของประชากรเมืองจะไม่ใช่อาชีพเกษตรกรรม เมืองจะมีระบบการบริหารและการปกครองเป็นของตนเอง และลักษณะเด่นที่เห็นได้ชัดอีกประการหนึ่งคือ เมืองจะประกอบด้วยองค์กรทางสังคมต่างๆ นอกจากนั้นเมืองยังเป็นศูนย์รวมของขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ อีกด้วย (วิไล, 2534)

การที่เมืองจะเกิดขึ้นในที่หนึ่งๆ ได้นั้น จะต้องมີเหตุผลและปัจจัยหลายอย่างเป็นส่วนประกอบ ที่จะทำให้บริเวณนั้นกลายเป็นเมืองขึ้นมาได้ ซึ่งจะเห็นจากการศึกษาของ สุวัฒนา(2546) ให้ความเห็นว่า บริเวณที่กลายเป็นเมืองขึ้นมาได้นั้น จะต้องประกอบด้วยปัจจัยต่อไปนี้

1.1 เป็นแหล่งอุปโภคบริโภค สามารถผลิตสินค้า อาหารให้แก่ชาวเมืองได้ เช่น เมืองที่อยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำ เช่น กรุงเทพมหานครหรือเมืองที่ตั้งอยู่ในโอเอซิสกลางทะเลทราย เป็นต้น

1.2 มีความสะดวกในการคมนาคมขนส่ง หรือเป็นจุดตัดของเส้นทางคมนาคมหลายสาย เป็นเมืองท่าหรือเป็นจุดพักแรมของการเดินทางระยะยาว เช่น เมืองซินีเย่ เมืองซิดาโก เป็นต้น

1.3 เป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญทางเศรษฐกิจ สามารถดึงดูดให้มนุษย์มาตั้งถิ่นฐานและวิวัฒนาการเป็นเมืองได้ เช่น บริเวณที่เป็นเหมืองถ่านหินมาก่อน ต่อมากลายเป็นเมืองอุตสาหกรรม